

ระเบียบวาระที่ 4

เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 4.4

การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด งานก่อสร้างถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – ทันบูไซยัด (ช่วงพญาทองชู - บ้านช่องสง)

1. ความเป็นมา

1.1 คณะกรรมการบริหารสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (คพพ.) มีมติเมื่อการประชุม คพพ. ครั้งที่ 4/2556 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2556 เห็นชอบให้สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) ไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้น (Fact Finding) เพื่อรวบรวมรายละเอียดต่างๆ รวมถึงหารือกับรัฐบาลเมียนมาร์เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางดำเนิน โครงการพัฒนาเส้นทางด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – ทันบูไซยัด และ โครงการอื่นๆ ในเมียนมาร์

2. ผลการดำเนินงาน

2.1 คณะเจ้าหน้าที่ สพพ. ได้เข้าร่วมประชุมกับกระทรวงก่อสร้าง เมียนมาร์ ณ เมืองมันทะเลย์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในระหว่างวันที่ 7-9 มิถุนายน 2556 เพื่อหารือในรายละเอียดการขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการ และจัดทำ Fact Finding รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ สำหรับโครงการก่อสร้างถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู-ทันบูไซยัด โดยเมียนมาร์ได้แจ้งขอรับความช่วยเหลือจาก สพพ. ในการทำ Feasibility Study และ Detailed Design สำหรับถนนช่วงที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ

2.1.1 ถนนช่วงด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – เมืองช่องสง ระยะทางประมาณ 12.8 กิโลเมตร (8 ไมล์) โดยต้องการปรับปรุงให้เป็นถนนแบบ 7/10 คือ 2 ช่องจราจร ช่องละ 3.5 เมตร ไหล่ทางข้างละ 1.5 เมตร และปรับปรุงผิวทางให้เป็นแบบ Double Bituminous Surface Treatment (DBST)

2.1.2 ถนนจากเมืองช่องสงต่อไปอีกประมาณ 8 ไมล์ หรือประมาณ 12.8 กิโลเมตร โดยให้ออกแบบปรับปรุงถนนตามแนวถนนและรูปแบบถนนเดิมแต่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ส่วนการปรับปรุงถนนช่วงที่เหลือจนถึงทันบูไซยัด เมียนมาร์จะเสนอขอรับความช่วยเหลือจากทาง JICA ต่อไป

2.2 สพพ. ได้เดินทางสำรวจเส้นทางโครงการก่อสร้างถนนจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – ทันบูไซยัด ช่วงพญาทองชู – บ้านช่องสง ร่วมกับผู้แทนกระทรวงก่อสร้าง เมียนมาร์ เพื่อประเมินสภาพถนนที่แท้จริง รับทราบและจัดเก็บข้อมูลถนนที่จำเป็นที่ฝ่ายเมียนมาร์ต้องการขอรับความช่วยเหลือจาก สพพ. ในระหว่างวันที่ 25 – 27 มิถุนายน 2556 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

2.2.1 โครงการขยายการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม

เส้นทางดังกล่าวเชื่อมโยงการคมนาคมระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ ดังนี้

- กรุงเทพมหานคร – จังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางประมาณ 131 กิโลเมตร
- กาญจนบุรี - อำเภอสังขละบุรี – ด่านเจดีย์สามองค์ ระยะทางประมาณ 249 กิโลเมตร
- ด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – เมืองทันบูไซยัด ระยะทางประมาณ 107 กิโลเมตร
- ทันบูไซยัด - เมืองมะละไย ระยะทางประมาณ 66 กิโลเมตร
- มะละไย - ย่างกุ้ง ระยะทางประมาณ 300 กิโลเมตร

2.2.2 ความสำคัญและสถานะปัจจุบันของด่านเจดีย์สามองค์

1) ด่านเจดีย์สามองค์ตั้งอยู่ที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ตรงข้ามกับกิ่งอำเภอพญาทองชู จังหวัดกอกะเล็กของเมียนมาร์ โดยรัฐบาลไทยได้มีการเปิดจุดผ่านแดนที่กล่าวตั้งแต่ปี 2536 โดยให้มีสถานะเป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว และจุดผ่อนปรนทางการค้า ต่อมา เมื่อปี 2550 ได้มีเหตุการณ์จับตัวตรวจตระเวนชายแดนไทย หน่วยความมั่นคงในพื้นที่จึงได้มีคำสั่งให้ปิดจุดผ่านแดนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเมียนมาร์ได้ส่งตัวตรวจตระเวนชายแดนคืนให้กับประเทศไทยแล้ว จึงได้มีการเปิดด่านอีกครั้ง แต่ฝ่ายเมียนมาร์ยืนยันที่จะปิดด่านดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

2) ปัจจุบันด่านเจดีย์สามองค์ได้ผ่อนปรนให้ประชาชนในพื้นที่เดินทางเข้าออกได้ตั้งแต่เวลา 06.00 – 18.00 น. โดยประชาชนที่เข้าออกด่านส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานเมียนมาร์ที่เข้ามาทำงานในโรงงานฝั่งไทย ในลักษณะไปเช้าเย็นกลับ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ส่งสินค้าประเภท เครื่องอุปโภคบริโภค ไปขายในฝั่งเมียนมาร์ ซึ่งเป็นการส่งสินค้าออกถูกต้องตามระบบศุลกากรของไทย

3) บริเวณด่านเจดีย์สามองค์ มีมูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละประมาณกว่า 2,000 ล้านบาท (ไม่รวมภาษีศุลกากร) โดยประเทศไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า สรุปได้ ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	ประเภท	2553	2554	2555
ด่าน				
ด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัด กาญจนบุรี	ส่งออก	2,114.24	3,671.33	1,619.03
	นำเข้า	299.42	91.13	121.86
	รวม	2,413.66	3,762.46	1,740.89
	ดุลการค้า	1,814.82	3,580.20	1,497.17

หมายเหตุ 1. ข้อมูลจาก กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

2. ไม่รวมการนำเข้าภาษีศุลกากรจากเมียนมาร์

4) ประเภทของสินค้านำเข้า - ส่งออก

4.1) สินค้าส่งออก ได้แก่ เครื่องดื่ม น้ำมันเบนซินและดีเซล สินค้าอุปโภคและบริโภค และเครื่องจักร อุปกรณ์ก่อสร้าง

4.2) สินค้านำเข้า ได้แก่ ไม้ เฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยไม้ แร่พลวง งามา และอาหารทะเล

2.2.3 การสำรวจเส้นทางจากด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – ช่างสง

1) ศักยภาพของเมืองพญาทองชู

การสำรวจบริเวณกิ่งอำเภอพญาทองชูพบว่า มีประชากรประมาณ 300,000 คน โดยเป็นประชากรที่อยู่ในเขตเมืองติดกับชายแดน 60,000 คน ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพขางไม้ ค่าขาย และรับจ้างทั่วไป ส่วนหนึ่งเป็นแรงงานที่เดินทางเข้ามารับจ้างทำงานโรงงานในฝั่งอำเภอสังขละบุรี นอกจากนี้ สินค้าอุปโภคและบริโภคของประเทศไทย เป็นที่ต้องการของชาวเมียนมาร์มาก โดยเฉพาะสินค้าจำพวกอาหารสำเร็จรูป อาหารแห้ง เป็นต้น โดยสินค้านี้มีการขนส่งไปจำหน่ายถึงเมืองทันบูไซยัดและเมืองเมาะถ่าโย

2) การเดินทางในพื้นที่

การเดินทางจากพญาทองชู – ทัพบุไชยัค ระยะทางประมาณ 107 กิโลเมตร ในฤดูแล้ง จะใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 วัน และเดินทางต่อไปยังเกาะลำไยจะใช้เวลาอีก 1 วัน แต่หากเป็นช่วงฤดูฝน การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากต้องผ่านแม่น้ำขนาดใหญ่และถนนมีสภาพเป็นดินโคลน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถเดินทางได้ทุกฤดูกาล ทั้งนี้ หากมีการพัฒนาถนนตามแนวเส้นทางที่กล่าว จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เดินทางได้ทุกฤดูกาลและสามารถลดระยะเวลาในการขนส่งสินค้าไปยังเมือง ทัพบุไชยัคและเมืองเกาะลำไยได้รวดเร็วขึ้น

3) การสำรวจเส้นทางจากพญาทองชู - บ้านช่องสง (แม่น้ำแม่กะสะ) ระยะทางประมาณ 10 ไมล์ หรือประมาณ 16 กิโลเมตร แบ่งเป็น

- เส้นเขตแดน – ทัพหมู่บ้าน ระยะทางประมาณ 2 ไมล์ (3.2 กิโลเมตร)
- ทัพหมู่บ้าน – บ้านช่องสง ระยะทางประมาณ 6 ไมล์ (9.6 กิโลเมตร)
- บ้านช่องสง – แม่น้ำช่องสง ระยะทางประมาณ ½ ไมล์ (800 เมตร)
- บ้านช่องสง – แม่น้ำแม่กะสะ ระยะทางประมาณ 1 ไมล์ (1.6 กิโลเมตร) (New alignment)

สภาพปัจจุบันมีลักษณะเป็นถนน 1 ช่องจราจร ความกว้างประมาณ 4 เมตร ผิวจราจรเป็นแบบ Bituminous ที่ได้รับความชำรุดเสียหายตลอดแนวเส้นทาง นอกจากนี้ มีสะพาน Box Culvert จำนวน 19 ตัว ในกรณี เมียนมาร์ต้องการปรับปรุงถนนให้เป็นแบบ 7/10 คือ มีช่องจราจร 2 ช่อง ความกว้างช่องละ 3.5 เมตร และไหล่ทาง 2 ข้าง ความกว้างข้างละ 1.5 เมตร โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนแนวทางโค้งใหม่ (Curve Adjustment) ในบางช่วง รวมถึงตัดแนวถนนใหม่ช่วงบ้านช่องสง – แม่น้ำแม่กะสะ นอกจากนี้ เมียนมาร์ยังได้ขอให้จัดทำรูปแบบอาคารด้านชายแดนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการยกระดับด่านในอนาคตด้วย

4) ปัญหาและอุปสรรค

4.1) พื้นที่ทับซ้อนบริเวณแนวชายแดน

สพพ. ได้ร่วมหารือกับหน่วยเฉพาะกิจลาดหญ้า กองกำลังสุรสีห์ ซึ่งเป็นหน่วยทหารที่รับผิดชอบดูแลชายแดนในบริเวณดังกล่าวและได้รับข้อมูลว่า บริเวณด่านพระเจดีย์สามองค์มีลักษณะทางกายภาพเป็นรูปนิ้วชี้ยื่นเข้าไปในเมียนมาร์ ส่งผลให้ยังมีปัญหาเรื่องพื้นที่ทับซ้อน เนื่องจากเมียนมาร์และไทยได้ยึดถือแผนที่คนละฉบับ โดยฝ่ายเมียนมาร์ได้ยึดถือแผนที่ที่จัดทำโดยประเทศอังกฤษ แต่เป็นแผนที่ฉบับที่ประเทศไทยไม่ให้การรับรอง จึงทำให้บริเวณดังกล่าวยังมีปัญหาการปักปันเขตแดนระหว่างสองประเทศ ในกรณี เมียนมาร์และไทยได้ตกลงที่จะไม่ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างเพิ่มเติมในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนจนกว่าจะมีการปักปันเขตแดนอย่างเป็นทางการต่อไป

4.2) ความพร้อมของการเปิดด่าน

รัฐบาลไทยมีนโยบายยกระดับจุดผ่านแดนดังกล่าวให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากมีศักยภาพทางเศรษฐกิจและสามารถเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมกับเมียนมาร์ได้ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีได้ส่งเสริมและผลักดันในเรื่องดังกล่าวมาตลอด อย่างไรก็ตาม ฝ่ายเมียนมาร์ยังไม่ยอมจัดทำ Joint Detailed Survey ร่วมกับไทย ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกสำหรับการยกระดับจุดผ่านแดน ดังนั้น จึงยังคงต้องคงสถานะด่านเจดีย์สามองค์ให้เป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวต่อไป

2.2.4 ผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนาเส้นทาง

ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

- 1) เศรษฐกิจและการค้าขายของจังหวัดกาญจนบุรีจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าไปยังเมืองใหญ่ของเมียนมาร์ เช่น เมืองเมะลำไย และย่างกุ้ง เนื่องจากจะมีเส้นทางคมนาคมที่มีสภาพดี เดินทางได้ทุกฤดูกาล ส่งผลให้การเดินทางของประชาชนและการขนส่งสินค้าเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น
- 2) เป็นการเปิดประตูการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับเมียนมาร์ที่ด่านเจดีย์สามองค์ ซึ่งเป็นจุดผ่านแดนที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง เนื่องจากมีโรงงานต่างๆ ตั้งอยู่เป็นจำนวนมากโดยโรงงานเหล่านั้นจะได้รับประโยชน์จากการที่มีแรงงานเมียนมาร์ซึ่งเป็นแรงงานราคาถูกเข้ามาทำงานมากขึ้น
- 3) เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและเมียนมาร์ รวมถึงยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนที่พญาทองชูและหมู่บ้านอื่นๆ ตามแนวเส้นทาง ทั้งนี้ การพัฒนาถนนที่กล่าว จะมีประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรงมากกว่า 100,000 คน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเมียนมาร์มีความรู้สึกที่ดีกับประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

2.3 ความเห็นจากหน่วยงานด้านความมั่นคง

หน่วยทหารที่รับผิดชอบที่บริเวณชายแดนมีความเห็นว่า การพัฒนาถนนดังกล่าวอาจเป็นผลให้ผู้กระทำผิดกฎหมาย เช่น การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อประเทศไทยในอนาคต ดังนั้น จะต้องมีการกำหนดมาตรการป้องกันปัญหาที่กล่าวด้วย

2.4 ความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้แทนจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางดังกล่าวว่า ช่องทางด่านเจดีย์สามองค์เป็นจุดยุทธศาสตร์ทางการค้าและมีศักยภาพที่จะพัฒนาและเพิ่มมูลค่าการค้าได้หากได้รับการยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศบริเวณจุดผ่านแดนเจดีย์สามองค์เป็นพื้นที่ราบ ไม่มีเครื่องกีดขวางทางธรรมชาติ ทำให้การคมนาคมและการขนส่งสินค้าสามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ เมืองพญาทองชู ทัพบุไชยัด และเมะลำไยมีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคจากประเทศไทยจำนวนมาก เนื่องจากสินค้าจากไทยมีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าจากชาติอื่นๆ ดังนั้น การพัฒนาเส้นทางดังกล่าวจะเกิดประโยชน์โดยตรงต่อภาคธุรกิจในจังหวัดกาญจนบุรี

2.5 ความเห็นของ สพพ.

2.5.1 เส้นทางด่านเจดีย์สามองค์/พญาทองชู – เมืองทัพบุไชยัด เป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานครและนครย่างกุ้งที่ใกล้ที่สุด โดยจะมีระยะทางประมาณ 853 กิโลเมตร เมื่อเทียบกับการเดินทางผ่านทางด่านแม่สอด/เมียวดี จังหวัดตาก ที่มีระยะทางประมาณ 951 กิโลเมตร นอกจากนี้ ที่เมืองทัพบุไชยัดยังเป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมในเมียนมาร์ โดยสามารถเดินทางไปเมะลำไยและย่างกุ้งได้ตามถนนหมายเลข 8 เหนือ และเดินทางไปเมืองทวาย เมืองมะริด และเกาะสองได้ตามเส้นทางหมายเลข 8 ได้ ดังนั้น การพัฒนาเส้นทางดังกล่าวจึงเป็นการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมระหว่างไทยกับเมียนมาร์ได้เป็นอย่างดี

2.5.2 การพัฒนาเส้นทางที่กล่าวจะเกิดประโยชน์สูงสุดต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาด่านและยกระดับด่านเจดีย์สามองค์ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร นอกจากนี้ ควรจะต้องมีการพัฒนาอาคารด่านและอาคารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในฝั่งเมียนมาร์ด้วย ในการนี้ รัฐบาลไทยอาจใช้การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เมียนมาร์ในครั้งนี้เป็นเครื่องมือต่อรองในการจัดทำ Joint Detailed Survey เพื่อปักปันเขตแดนให้ชัดเจนก่อนที่จะยกระดับด่านเจดีย์สามองค์ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรและพัฒนาเส้นทางตามที่เมียนมาร์ร้องขอในระยะต่อไป

2.5.3 การพัฒนาเส้นทางโครงการนี้เป็นการริเริ่มการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแก่เมียนมาร์หลังจากเมียนมาร์ได้เปิดประเทศ อันจะส่งผลให้เศรษฐกิจ การขนส่งสินค้าและมูลค่าการค้าบริเวณดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นที่ดีในการเข้าไปช่วยเหลือเพื่อพัฒนาเส้นทางอื่นๆ ในเมียนมาร์ที่สามารถเชื่อมต่อไปยังเมืองสำคัญของเมียนมาร์ในอนาคต

2.5.4 เนื่องจากบริเวณจุดผ่านแดนที่กล่าวยังมีปัญหาเรื่องพื้นที่ทับซ้อน สพพ. จึงมีความเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เมียนมาร์ควรดำเนินการ โดยมีจุดเริ่มต้นที่บริเวณท้ายเมืองพญาตองซู ซึ่งอยู่ห่างจากเส้นเขตแดนไปประมาณ 3 กิโลเมตร เพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินการใดๆ ในบริเวณพื้นที่ทับซ้อน โดยให้ดำเนินการศึกษา สำรวจและออกแบบรายละเอียด ไปจนถึงบ้านช่องสง บริเวณริมแม่น้ำแม่กะสะ ซึ่งจะมระยะทางโดยรวมประมาณ 12 กิโลเมตร

3. ข้อพิจารณา

3.1 เห็นชอบให้ สพพ. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่เมียนมาร์ เพื่อดำเนินการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด (Detailed Design) สำหรับโครงการก่อสร้างถนนจากท้ายเมืองพญาตองซู – บ้านช่องสง บริเวณริมแม่น้ำแม่กะสะ ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร และอาคารด่านชายแดน

3.2 ให้ สพพ. ไปจัดทำขอบเขตการดำเนินงาน Terms of Reference (TOR) สำหรับการดำเนินงานตามที่กล่าว

มติที่ประชุม
